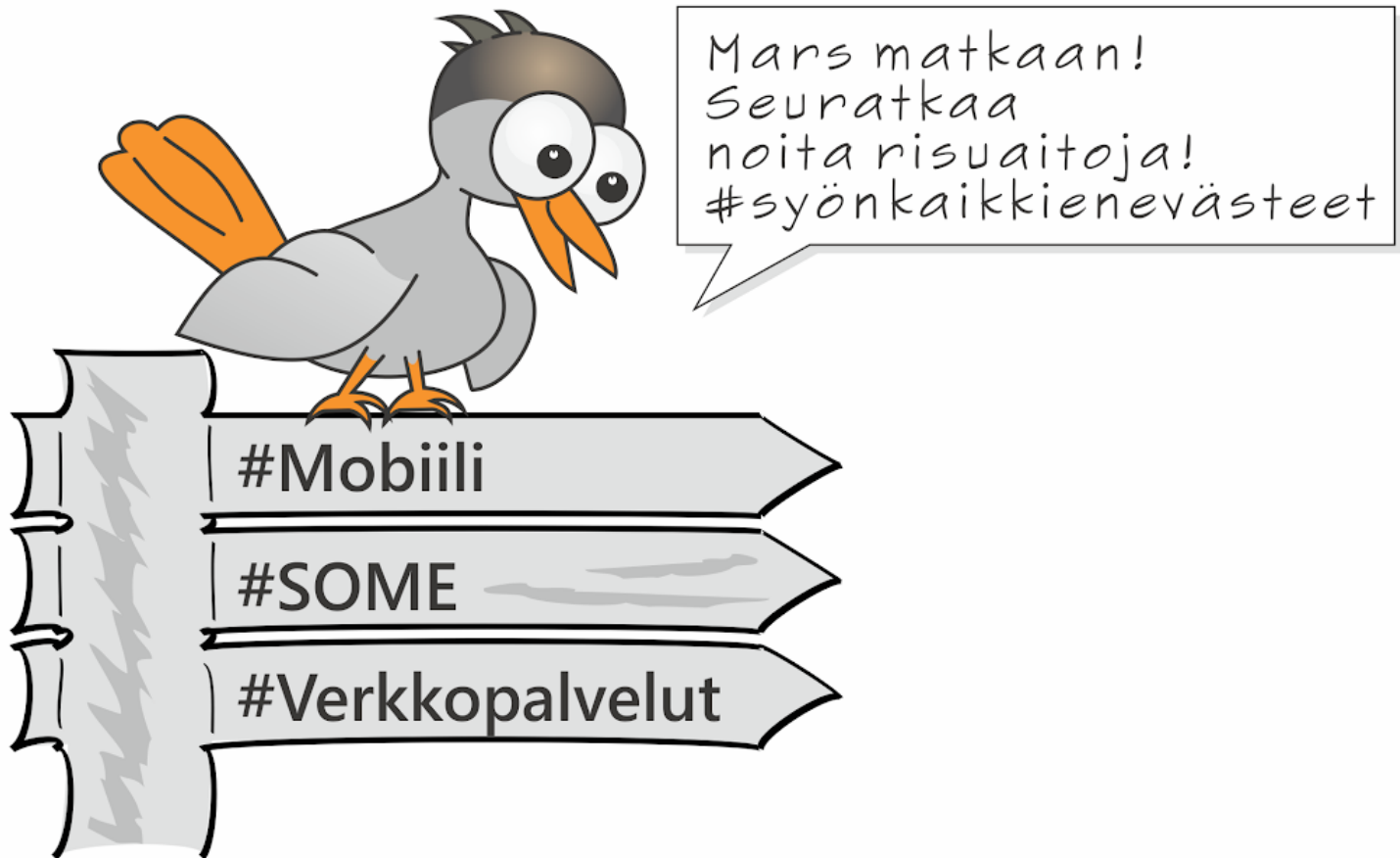

KOTATULILTA

SOSIAALISEEN MEDIAAN - MATKAOPAS

Poromies -lehden 5/2014 liite

Sisällysluettelo

Sanasto.....	4
1. Sosiaalinen media.....	6
2. Etäyhteydet ja -toiminnot.....	8
3. Julkiset verkkopalvelut.....	9
4. Poroverkko.fi.....	10
5. Paikantamispalvelut.....	12
6. Sähköinen kaupankäynti.....	13
7. Matalan kynnyksen materiaalituotanto.....	14
8. Mitä tästä eteenpäin?.....	15

Päivitä itsesi digiaikaan! Sanastoa: TOP 20

App eli appsi eli sovellus

Laitekohtaisesta sovelluskaupasta mobiililaitteeseen ladattava ilmainen tai maksullinen app eli sovellus on ohjelma tai palvelu, joka tekee käyttäjensä kannalta jotakin hyödyllistä tai haluttua, usein vielä vuorovaikutteisesti. Sovelluksella on yleensä kiva kuvake. App on lyhenne englanninkielisestä sanasta application.

Blogata eli pitää verkkopäiväkirjaa

Blogi-verkkosivulle tai -sivustolle tuottaa yksi tai useampi kirjoittaja (=bloggari tai bloggaja) sisältöä (= tekstiä, kuvia, videokuvaa tai ääntä) enemmän tai vähemmän säännöllisesti niin, että uudet tekstit ovat helposti löydettävissä. Bloggeille on tunnusomaista ajan, linkitysten ja henkilökohtaisen näkökulman painottuminen.

Facettaa eli kuluttaa aikaansa Facebookissa kirjoitellen tai muiden tilapäivityksiä selailleen.

Hashtag eli avainsana, tunniste, risuaita, aihe

Hashtagia käytetään luokitteluun viestejä sosiaalisessa mediassa kuten Facebookissa, Twitterissä ja Instagramissa. Käytännössä luokittelu tapahtuu liittämällä viestiin haluttu avainsana risuaita-merkillä (= #).

Insta eli Instagram on mobiililaitteissa toimiva kuvien ja lyhyiden videoiden jakopalvelu ja sosiaalinen verkosto.

Meitsie eli omakuva eli selfie eli mietsie joka otetaan yleensä älypuhelimella ja jaetaan sosiaalisessa mediassa.

Mobiililaitte eli tietokone, jolla pääsee tietoverkkoon, nettiin ajasta ja paikasta riippumatta. Älypuhelimet ja tabletit ovat mobiililaitteita.

Pilvipalvelu eli keskitettyä palvelinta hyödyntävä ohjelma

Pilvipalveluissa on kyse siitä, että nämä palvelut ovat tavoitettavissa missä tahansa miltä tahansa laitteelta, koska ohjelmat toimivat keskitetyn palvelimen (=pilvipalvelimen) kautta. Erilaisia laiteasennuksia jatkuvine päivityksineen ei enää tarvita – palvelut ovat käytettävissä selaimen kautta mobiilisti tai eri tietokoneilta. Pilveen tallennettu tieto ei sijaitse yläilmoissa vaan maankamaralla sijaitsevilla suurissa konesaleissa.

Postata eli lähettää aineistoa nettisivulle.

QR-koodi eli verkko-osoitelinkin välittäjä

Mobiililaitteen kameralla ja sovelluskaupasta ladatulla sovelluksella luetaan (skannataan) osoitelinkki, joka ohjaa koodin skannaajan suoraan tietylle verkkosivulle.

Selain eli ohjelma, jolla pääsee nettiin.

Selfie eli omakuva eli meitsie eli mietsie.

Some eli sosiaalinen media eli erilaiset Internetin yhteisöpalvelut kuten Facebook, Instagram, Twitter, Pinterest...

Sovellus eli App eli appsi.

Striimaus eli live-lähetys eli Internetin kautta lähetetään ääntä tai videota suorana lähetyksenä seuraajille, etäosallistujille.

Tabletti eli tietokone, joka on kannettavaa tietokonetta pienempi ja kevyempi mutta toisaalta älypuhelinta suurempi.

Tubettaa eli ladata videoita YouTubeen eli Internetissä toimivaan videopalveluun.

Twiitti eli Twitterissä jaettu viesti

Twitter-yhteisöpalvelussa tuotetaan twiittejä (suomalaisittain tviittejä) eli lyhyitä, enintään 140 merkkiin tiivistettyjä viestejä, jotka voivat sisältää linkkejä ulkopuolisiin verkkosivuihin (kuvat, tekstit, artikkelit, videot). Palvelua symbolisoi Twitter-lintu, suomenkielinen vastine Twitter-sanalle on Sirkutin ja viestien lähettämistä kuvataan verbeillä sirkuttaa, livertää ja visertää.

Älypuhelin eli matkapuhelin, mobiililaite, jossa on perinteisten puhelintoimintojen lisäksi tietokoneen ominaisuuksia.

Tällä pääsee jo pitkälle!
#painavaaasiaa

1. Sosiaalinen media

Kauas on tultu siitä ajasta, kun kuulumiset vaihdettiin yksinomaan porotöissä tavattaessa ja harvoin tuvassa poikettaessa. Nyt kaikki elämäntapahtumat voi jakaa sosiaalisessa mediasa tekstein, kuvin ja videoin. Aiheet liikkuvat yhteiskunnallisista kannanotoista perhetapahtumiin. Erotusaikaan aidalta jaetaan kuvia ja videoita, keväällä tuoreet otokset hentoisista va-soista. Porotalouden vuodenvierokierrota pääsevät seuraamaan myös sen ulkopuoliset ystävät ja tuttavat, tai yritys- ja yhteistyöverkostot. SOME-kanavia kannattaa hyödyntää myös elinkeinollisesti ja markkinointitarkoituksessa: jakaa vaikkapa tietoa yrityksensä palveluista reaaliajassa.

Sosiaalista mediaa hyödynnettään myös valmistehilla olevalla poroverkko.fi -sivustolla <http://poroverkko.fi>

Netin käyttö on osa lasten ja nuorten arkea

Uusi sukupolvi on kasvanut uuden teknologian parissa. Heille ovat tuttuja tietokoneet, digitaaliset pelit, digitaaliset musiikkisoittimet, videokamerat ja älypuhelimet. Uusi sukupolvi käyttää eri informaatiolähteitä yhtä aikaa. He arvostavat visuaalisuutta tekstin sijaan, hakevat linkitettyä tietoa, toimivat

parhaiten verkostoituneina ja arvostavat välitöntä palautetta. Uusi sukupolvi oppii ja ahmii uutta tietoa älykännykän, tabletin ja läppärin kautta. Onko teidän perheessänne sovittu netin käyttösäännöistä?

Tagitettu viesti #hyödyllinen #poroverkko

Sosiaalisessa mediassa käytetty tapa luokitella viestejä on hashtag eli "hästäg", joka koostuu risuvaita-symbolista (#) ja tekstiosasta. Hashtagia klikkaamalla pääsee näkemään muut viestit, joissa kyseinen asia esiintyy.

Tuoreimmat uutiset aina taskussasi

Yhä useampi selaa päivittäistä uutisvirtaa kännykän avulla. Suurin osa päivittäisistä sanomalehdistä on jo nyt paperilehden lisäksi luettavissa myös mobiiliversiona. Voit myös klikata uutiset eläväksi eli uutisvideoiksi.

Ota osaa & vaikuta Facessa: Keskustele, kommentoi, peukuta, jaa vinkkejä & ota mallia

Facebook ("Naamakirja") on Internetissä toimiva mainosrahoitteinen yhteisöpalvelu, jonne luodaan kuvallinen käyttä-

jäprofiili, minkä kautta pidetään yhteyttä muihin käyttäjiin, liitytään eri yhteisöihin ja saadaan tietoa tulevista tapahtumista sekä joudutaan ottamaan vastaan kohdennettua mainontaa. Esimerkiksi Paliskuntain yhdistyksellä on oma suljettu Facebook-ryhmä poroelinkeinoon kysymyksille ja vastauksille. Ryhmä on nimeltään Py Porotalousneuvonta.

Kahvipöytäkeskustelut käydään nykyään Twitterissä

Suosittujen televisio-ohjelmien aikaan Twitter-yhteisöpalvelu on täynnä TV-sisältöä eli "kahvipöytäkeskusteluja". Televisio ei ole enää passiivilaatikko vaan vuorovaikutuksellinen, sosiaalinen. Tiesitkö, että nettikeskustelua herättäneet, mielenkiintoiset TV-ohjelmat voi kukin katsoa myös jälkikäteen netistä?

Maailmanmaineeseen vaikka Instagram-kuva kerrallaan

Lähde mukaan tarjoamaan virtuaalisia elämyksiä ja jaa oman alasi kuvia ja videoita Instagramissa. Näin poroala saa laajaa näkyvyyttä ympäri maailman! Kaunis kuva Instagramissa on jo saanut ulkomaalaisen matkailijan päättämään, että tuo pitää nähdä

ja matkustuspäätös Lappiin on tehty! Instagramiin voit ladata vaikkapa itse ottamiasi porovalokuvia: Tagita kuvasi Instagramissa #bestreindeershots

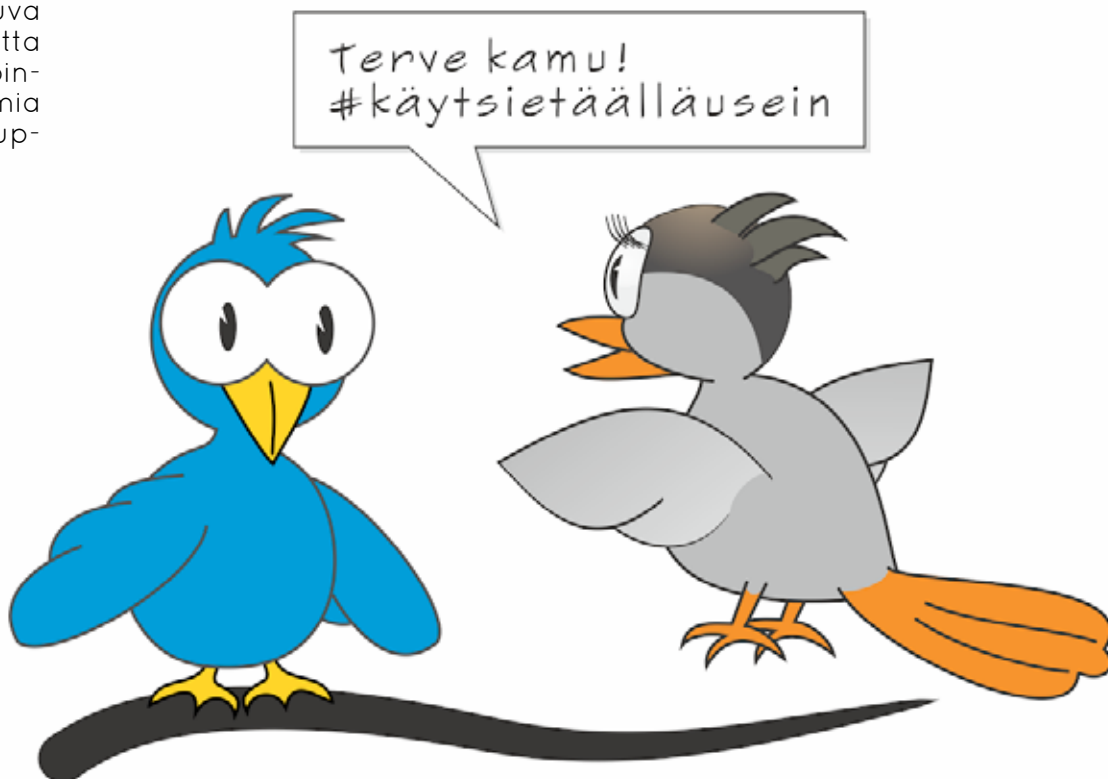
Iloa silmille - pinnaa kauniita kuvia!

Pinterest on virtuaalinen "korkkitaulu", johon voit kiinnittää (pin) itselle mieluisia sekä kiinnostavia (interest) kuvia, myös videoita voi pinnata. Pinterestissä ei seurata ihmisiä, vaan seurataan yhteisiä kiinnostuksen kohteita. Kaunis tuotekuva voi herättää ostohalukkuutta ja johtaa ostopäätökseen: pinnattu kuva voi nimittäin toimia linkkinä tuotteen verkkokauppaan.

Miksi bloggaisin?

Blogikirjoittamisen vahvuus on, että bloggaaja itse päättää mistä ja millä tavalla blogga. Kommentointi tarjoaa vuorovaikutteisuutta bloggaamiseen. Bloggeja luettaessa on ymmärrettävä olla kriittinen sisällön suhteen. Hyvä postaus synnyttää ajatuksia ja halun osallistua. Paliskuntain yhdistys blogga Poroblogissa <http://paliskuntainyhdistys.blogspot.fi/>

2. Etäyhteydet ja -toiminnot

Poronhoitoalueella on joskus haasteellista ehtiä tilaisuuksiin ja kokouksiin. Välimatkat ovat pitkiä ja luonnonolosuhteet välillä ankarat. Aikaisemmin ainoa vaihtoehto on ollut lähteä liikkeelle ennen kukonlaulua, säässä kuin säässä. Taipaleen taittaminen on vaatinut mies- ja porovoimia, hevosvoimista ja polttoaineesta puhumattaakaan. Etäyhteyksien kehittäminen ja kehittyminen on säästämässä meitä näiltä vaivoilta. Kuva- ja ääniyhteydet voivat mahdollistaa paliskunnan kokouksiin osallistumisen vaikka kotoa käsin. Poroalan tilaisuuksia voidaan striimata eli lähettää paikan päältä elävää kuvaa videolähetyksinä, joita voi kotikoneelta tai mobiililaitteelta seurata. Yhteisiä kokousaineistoja ja muita asiakirjoja voidaan tuottaa, jakaa ja säilyttää pilvipalveluissa. Kompastuskivi on nettiyhteyden toimivuus!

Skypellä kokoukseen! Kokous kulkee jopa mukana: lataa appsi!

Kokouksia voidaan nykyään järjestää, vaikka osallistujat ovat fyysisesti eri paikkakunnilla. Ryhmävideopuheluiden avulla saadaan kaikki kokoon yhdellä kertaa paikasta riippumatta

ta. Näitä kuvapuhelupalveluita on olemassa sekä ilmaisia (kuten Skype) tai maksullisia. Maksullisissa palveluissa on yleensä kiinnitetty tietosuojan enemmän huomiota.

Porotaloussuunnitelma pilvessä ja tieto aina mukana!

Muistatko, millä kovalevyllä, muistikortilla tai jollakin lukuisista muistitikuista sähköiseen muotoon tallentamasi tieto on? Pilvipalveluun (esimerkiksi OneDrive tai Google Drive) tallennettu tieto on aina mukana ja helposti jaettavissa. Pilvipalvelu mahdollistaa myös yhteiskirjoittamisen samaan asiakirjaan ja vaikkapa samanaikaisesti huolimatta siitä, että olemme kaukana toisistamme, eri paikkakunnilla.

Poroparlamentti live-lähetysnä suoraan nettiin!

Vuoden 2014 Poroparlamentti oli historiallinen tapahtuma siinä mielessä, että puheenvuorot lähetettiin suorana lähetysnä (striiminä) nettiin poroverkko-kanavalle. Lähetystä seurasi etänä välillä jopa yli 40 henkilöä. Lähetykset myös tallentui-

vat ja niitä voidaan haluttaessa katsoa YouTubesta poroverkko-kanavalta <http://youtube.com/poroverkko>

Valokuitua kyliin

Älypuhelinnopea yleistyminen on aiheuttanut räjähdysmäisen kasvun dataliikenteen määrään. Mobiililiikenteen kasvu on niin nopeaa, etteivät operaattorit kykene järjestämään toimivia langattomia yhteyksiä kaikille käyttäjille. Ennustetaan, että tulevaisuudessa tietoliikenteen määrät kasvavat niin suuriksi, etteivät langattomat yhteydet riitä kattamaan tarvetta. Osissa poronhoitoalueita langattomat yhteydet eivät toimi laisinkaan. Tarvitaan kiinteitä valokuituyhteyksiä. Kerrotaan, että myös langattomat yhteydet paranevat, kun tukiasemat kytketään valokuituun.

Hätäkuutsu satelliitin kautta

Hätälähtimestä voi vastaanottajan sähköpostiin lähettää yhtä painiketta painamalla hätäkuutsun: tarpeellinen henkivakuutus äärialueilla, kun kuuluvuus vaihtelee tai sitä ei ole laisinkaan.

3. Julkiset verkkopalvelut

Päästäksemme asioimaan viraston luukulla on meidän täytynyt lähteä asioimaan kaupunkiin tai kuntakeskukseen tai vähintään kylille. Virastoissa jonnottaminen ja loputtoman jonotusmusiikin kuunteleminen puhelinpalvelussa lienee kaikille tuttua. Lomakkeet on täytynyt noutaa tai saada postitse lähetettynä. Sähköinen asiointi on mahdollistanut monien asioiden käyttämisen nettiyhteyden päästä. Pankkipalvelut ovat toimiva esimerkki. Vaikka toisinaan henkilökohtainen kontakti viranomaiseen on paikallaan, voi apua löytyä myös sähköisistä asiointipalveluista. Ainakin lomakkeet voi pääsääntöisesti tulostaa jo kotona täytettäväksi. Joitakin lomakkeita voi jo lähettää sähköisenä suoraan vastaanottajalle.

Tutustu julkishallinnon palveluihin netissä

Suomi.fi on sivusto, johon on koottu julkisia palveluita sähköisessä muodossa. Sivustolla on esimerkiksi Työttömän palveluopas, Vakavasti sairastuneen palveluopas, Ikääntyvän palveluopas ja Viittomakielisen palveluopas. Suomi.fi ilmoittaa ajankohtaisista asioista, kuten yleisistä Verohallinnolle tehtävistä ilmoituksista. Palautelomakkeella voi ottaa yhteyttä kansalaisneuvonta.fi -palve-

luun. Ottamalla käyttöön asiointitilin saa asiakas itseään koskevat viranomaispäätökset sähköisesti paperipostin sijasta. Tunnistepalvelun (esim. pankkitunnukset, mobiilivarmenne tai sirullinen henkilökortti) kautta voi täyttää monia lomakkeita suoraan netissä. Julkisten palvelujen lomakkeita voi myös tulostaa.

Virtu.fi tarjoaa lappilaisten hyvinvointia tukevia sähköisiä palveluita

Virtu.fi on virtuaalinen sosiaali- ja terveyspalvelukeskus, josta löytyy kuntakohtaisesti erilaisia sähköisiä palvelumuotoja. Voit esimerkiksi varata ajan oman kuntasi terveydenhuollon palveluihin. Palvelut ovat maksuttomia ja käytettävissä ajasta ja paikasta riippumatta. Käyttö on tietoturvallista. Palveluiden tuottajina toimivat sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset.

Sähköinen resepti on aina tallessa

Sähköinen resepti on lääkemääräys, jonka lääkäri laatii ja allekirjoittaa sähköisesti. Se tallennetaan keskitettyyn tietokantaan, jota kutsutaan Reseptikeskukseksi. Reseptikeskuksen rekisterinpitäjä on Kela. Valtakunnallinen Reseptikeskus sisältää sähköiset reseptit ja apteekkien niihin tekemät toimitusmerkinnät. Resepti-

keskuksen tietojen perusteella mikä tahansa apteekki voi toimittaa lääkkeesi.

Omat resepti- ja terveystietosi löydät kanta.fi palvelusta

Palvelusta voit katsoa omia sähköisiä resepti- ja terveystietoja sekä antaa suostumuksia tai kieltoja omien tietojen käyttämisestä eri terveydenhuollon yksiköissä. Julkisen terveydenhuollon toimintayksiköt käyttävät jo sähköistä reseptiä. Yksityinen sektori ottaa sen käyttöönsä vuoden 2014 aikana. Omakanta on jokaisen täysi-ikäisen käytössä, kunhan käyttäjällä on suomalainen henkilöturvattu.

4. Poroverkko.fi

Porotietoutta on ollut olemassa oppikirjoina ja muina painettui-
na julkaisuina, nyttemmin myös
sähköisessä muodossa esimerk-
iksi videoina. Tieto on kuiten-
kin ollut hajallaan. Aineiston
saaminen kirjastosta on saat-
tanut olla aikaa vievää ja työ-
lästä. Valmisteilla oleva poro-
verkko.fi -sivusto on paikka,
johon tullaan vähitellen kokoa-
maan mahdollisimman laajasti
poroelinkeinoon suoraan ja vä-
lillisesti liittyvää sähköistä ma-
teriaalia. eMateriaaleja voivat
hyödyntää kaikki niin porota-
lousagrologiksi tai lihanjalos-
tajaksi opiskelevat kuin jo elin-
keinoon parissa työskentelevät
ja alasta kiinnostuneet henkilöt.
Materiaalia tuotetaan yhteis-
toiminnallisesti ja se on avoin-
ta eli CC-lisenssoituna kaikkien
käytettävissä.

**Poroverkko.fi - sivuston ai-
healueet ovat Poronhoito, Po-
rotalousyrittäminen, Lihan
jalostaminen ja Tuotteet ja pal-
velut.**

Poroverkko.fi on materiaali-
sivusto, jonne videot, valoku-
vat, oppaat ja tekstit sijoite-
taan jäsennellysti ja josta tieto
on myöhemminkin hakusanoil-
la löydettävissä. Lihan jalos-
taminen -osio sisältää jo nyt
runsaasti sekä video- että eO-
pas-materiaalia.

**Sähköiset materiaalit tarvitse-
vat jakokanavia & jakokanavia
voi myös tilata**

eMateriaalit on jaettava verk-
koon käyttäen eri kanavia. You-
Tube on verkkopalvelu, joka
mahdollistaa videoiden jakelun.
SlideShare on verkkopalvelu,
joka mahdollistaa dia-sarjojen
jakelun ja Issuu mahdollistaa
opaskirjasten jakelun. Poro-
verkko-nimisille jakokanaville
on materiaali jaettu avoimesti
(CC-lisensseillä), joten kaikkien
poroalan toimijoiden on mah-
dollista niitä hyötykäyttää. Tilaa
YouTube-kanavamme: jaamme
poroalan videoita ja soittolis-
toja [http://youtube.com/poro-
verkko](http://youtube.com/poro-
verkko)

**Poroverkko.fi toimii kaikenko-
koisissa näytöissä myös äly-
kännyköissä!**

Poroverkko.fi - sivusto skaala-
utuu käyttämäsi laitteen mu-
kaisesti eli materiaalit ovat
käytettävissä sekä erilaisilla
älykännyköillä, tablet-tietoko-
neilla, kannettavilla tai pöytä-
tietokoneilla.

**QR-koodi ohjaa sinut poro-
verkko.fi - palvelumme etusi-
vulle**

QR-koodi (Quick Response
Code) on mobiililaitteissa käy-
tettävä pikatoiminto, jonka
avulla helpotetaan ja nopeu-
tetaan verkossa olevan tiedon
saatavuutta. Laitteeseen ei näin

tarvitse kirjoittaa www-osoitet-
ta, sillä koodin lukuohjelma vie
käyttäjän nopeasti halutulle In-
ternet-sivulle. Mobiililaitteessa
ei ole QR-koodilukijaa yleensä
valmiina, mutta sovelluskau-
pasta sen saa ilmaiseksi ladat-
tua.

5. Paikantamispalvelut

Porotyöt ovat aina vaatineet hyvää maastotuntemusta ja suunnistustaitoa. Paikallistuntemus on opittu jo pienestä pitemmästä maastossa liikuttaessa. Teknologian kehitys on tuonut mukaan moottorikelkan, mönkijän ja kännykät. Edellisten ohella satelliitteihin perustuva paikantaminen on ollut todella merkittävä tekninen kehityskäsi.

Sanotaan, että poromies lähtee eksytyttyään kotiinsa. Jokainen kovassa lumituiskussa avotunturissa liikkunut tietää, ettei suojaavan kämpän löytäminen ole itsestäänselvyys. Suunnistamiseen pitää keskittyä, jokainen notkelma ja rinne pitää muistaa oikein, jotta kämpän huojentava hahmo kohoa näköpiiriin. Sen sijaan nykyteknologialla GPS-paikantimen käyttäjä tietää oman sijaintinsa muutaman metrin tarkkuudella kelistä riippumatta. Monelle outoon maastoon lähtijälle GPS-laite on ensimmäisiä mukana otettavia varusteita.

GPS porotaloudessa

Poroja seurataan poron kaulaan asetettavilla GPS-pannoilla ja esimerkiksi Kuusamossa saadaan tietoa kotkan liikkumisesta satelliitin välityksellä. Huoletta voi sanoa, että paikantamispalvelut ovat alue, jossa teknologinen kehitys tulee tar-

joamaan tulevaisuudessa yllätyksiä ja nopeasti paranevia palveluita.

Kartta-aineistojen avoimuus

Karttapalvelujen kehittymistä helpottaa osaltaan se, että Suomessa kartta-aineistoja saatettiin avoimeen käyttöön 2012. Sen seurauksena eri osapuolet ja sovelluskehittäjät voivat luoda uusia innovatiivisia palveluja. Palveluja ja erilaisia karttapalvelua on nykyään paljon. Esimerkkinä voi tuoda esille sen, että Garminin GPS-laitteeseen voi itse ladata suomalaisen maastokartta-aineiston osoitteesta:

<http://kartat.hyllly.org/>

Kartta-aineistot

Pohjoismaisesta tarjonnasta voi esille nostaa käyttökokeusten perusteella erinomaisen Android-kännykässä testatun Norjan kartan (löytyy Google-kaupasta nimellä Norgeskart).

<https://play.google.com/store>

Tulevaisuus

Video- ja valokuvauksessa käytettävät pienoishelikopterit eli quadkopterit ovat jo tänään arkipäivää. Tulevaisuus tuonee mukanaan laitteita, joiden no-

peus, kantosäde ja tarkkuus tulevat olemaan aivan eri luokkaa nykyisten kanssa. Se miten niitä tullaan tai voidaan soveltaa porotaloudessa jää koettavaksi.

porotyot.fi - poromiesten tiedotuskanava maastossa liikkujille

Palvelussa mukana olevat paikalliskunnat tallentavat nettiin tiedon missä porotyöt ovat kulloinkin meneillään. Reaaliaikainen tieto on nettikartalla kaikkien nähtävillä ja helpottaa varsinkin hirvenmetsästyksen ja porotöiden yhteensovittamista maastossa.

<http://porotyot.fi>

Tulossa varoporoa.fi - porovaroitukset liikenteessä

Liikennevakuutusarvioimien tallentamat porokolaripaikat analysoidaan automaattisesti vuorokausittain ja niistä jalostetaan varoituksia ajankohtaisista riskialueista navigaattoreihin sekä lähitulevaisuudessa julkistettavaan nettisivustoon. Myös reaaliaikaista, tiellä liikkuvista poroista varoittavaa älypuhelin-appsia kokeillaan.

6. Sähköinen kaupankäynti

Aika harvassa kylässä on enää oma kyläkauppa. Myymäläauto ei enää kierrä maakuntaa eikä joka kulmalla ole kioskeja. Nykyään ei ole kylissä edes posteja. Ostoksia voi kuitenkin tehdä verkkokaupoissa missä ja milloin vaan, kunhan nettiyhteys toimii. Sähköinen kaupankäynti avaa aivan uusia mahdollisuuksia myös myydä omia tuotteitaan. Poronlihaa myydään jo verkossa, vaikka logistiikka onkin haasteellista: asiakkaat ovat usein pitkän matkan päässä ja kylmäkuljetus on vaatimuksena lihan kuljettamiseen. Verkkokaupankäynti on lisääntymässä, joten lyömällä hynttyyt yhteen muiden pienten toimijoiden kanssa, voi netin kautta löytä uusia asiakkaita. Sähköisiä sovelluksia ja palveluita voi hyödyntää muussakin toiminnassa kuin varsinaisessa kaupankäynnissä. Sosiaalinen media on yksi tämän hetken puhutuimmista markkinointikanavista.

Verkkokauppa voi olla tuottajien yhteinen nettikauppa

Suomen kotitila Oy:n Kotitila.fi on lähi- ja luomuruuan verkkokauppa, jossa myydään useamman tuottajakumppanin lähi- ja luomulihaa. Tämä verkkokauppa on esimerkki palvelusta, joka avaa tuottajille mahdollisuuden kaupata tuotteitaan yhteisen nettikaupan kautta lä-

hes koko Suomeen. A2B, Itella ja Bring kuljettavat kotitilan tuotteet kylmäkuljetuksina asiakkaan kotiovelle saakka. Toimitukset eivät kuitenkaan ulotu esimerkiksi taajamien ulkopuoliselle alueelle Itä- ja Pohjois-Suomessa.

Posti vie, posti tuo - myös kylmäkuljetukset mukana palvelussa

Itellan kylmäkuljetuspalvelu "Termo" mahdollistaa pientenkin kylmäkuljetusta vaativien erien toimittamisen "termolaitteissa" olemassa olevan jake-

luverkoston puitteissa. Lähettäjä voi jopa seurata lähetyksen lämpötilaa Itellan palvelimelta. Kuljetuspalveluilla on hintansa. Kysymys kuuluukin, miten se siirretään lopputuotteen hintaan?

Sähköinen lompakko on tulos!

Mullistaako NCF (near field communication) - tekniikkaa hyödyntävä mobiilimaksaminen maksutapamme? Tavoitteena on, että kaikilla puhelimilla voi maksaa joka paikassa helposti, mukavasti ja turvallisesti. Maksu vahvistetaan sormenjälkitunnistuksella ja/tai tunnusluvulla.

7. Matalan kynnyksen materiaalityönto

Enää ei tarvitse olla filmitähti ja uutistenlukija päästäkseen esiintymään elävissä kuvissa. Ruutu-aikaa ovat kaapanneet niin tositv-tähdet kuin myös tavikset. Moni meistä on tottunut näkemään itsensä kotivideolla. Matti Meikäläinen on usein oman työnsä asiantuntija. Voisiko tätä tietoa jakaa myös laajemmin? Kiinnostava kuvamateriaali poronhoidon arjesta tai positiivinen video porotilamatkailuyrityksen palveluista voi sosiaalisen median kanavilla levitessään toimia hyvänä ja kustannustehokkaana mainoksena. Myös asiakas voi toimia viestinviejänä omien valokuviansa (esimerkiksi selfiet) ja videoklippiensä kautta. Kannattaa kuitenkin pitää mielessä, että internetissä leviävät materiaalit voivat sisällöstä riippuen toimia myös käänteisellä tavalla.

YouTubeen ladataan joka minuutti 72 tuntia videomateriaalia

Yhä useampi meistä hakee tietoa netistä videomuodossa. Maailman tunnetuin videopalvelu on YouTube. Porolan videoita löydät YouTubesta kirjoittamalla hakukenttään poroverkko. Tällä Poroverkko-kanavallamme on jo yli sata porolan videoita ja aihealueittain videoiden soittolistoja. Esimerkiksi "aitamiesten" Härveli-videota on katsottu 7 kuukaudessa yli 900 kertaa.

Lihakoulu opastaa <http://youtube.com/poroverkko> -kanavallamme

Elintarvikealan opettaja Hannu Pekkala Lapin ammattiopistosta opettaa poronlihan raakapaloittelua, lihanleikkausta ja lihan hygieenistä käsittelyä. Opetusvideosarja käsittää 34 lyhyttä videoklippä kestoltaan 1 - 10 minuuttia.

Otetaan yhdessä perinnettä ja -taitoa talteen!

Seppo Marjala Kuuskusta näyttää esimerkkiä videosarjassa, jossa poronkarvakengät valmistuvat Itä-Lapin perinteen mukaan. Videosarja löytyy <http://youtube.com/poroverkko>

Onko puhelimesi minifilmistudio?

Älykännykällä ja sovelluskau-pasta ladattavilla editointisovelluksilla on helppoa yhdistää omia digikuvia, videotallenteita ja ääntä/musiikkia elokuviksi ja jakaa videoiden jakelukanaville tai sosiaalisen median eri palveluihin. Poroverkko-YouTube-kanavalle olemme tuottaneet videoita käyttäen hyväksi seuraavia mobiilisovelluksia: iMovie, ExplainEverything ja Pinnacle Studio.

8. Mitä tästä eteenpäin?

Lapsemme kasvavat sellaisen teknologian keskellä, jollaista heidän vanhempansa eivät voineet pieninä kuvitellakaan. Aika on nyt erityisen kaksijakoinen - nuoret voivat olla kiinnostuneita perinteisistä porotöistä ja samalla käyttää niiden lomassa uusinta teknologiaa. Uusi ja vanha sekoittuvat, molemmista voi kukin valikoida käyttöönsä ne itselle sopivimmat ja kiinnostavimmat asiat.

Lisätty todellisuus elävöittää tiedon ja tuottaa yllätyksellisiä elämyksiä

Laajennettu todellisuus eli lisätty todellisuus tuo aivan uuden ulottuvuuden tuotesittelyihin, mainontaan ja markkinointiin sekä koulutukseen. Myyjäorganisaatio voi esitellä moottorikelkkauutuden Poromies-lehden kanteen nousevana kolmiulotteisena liikkuvana animaationa tai porotilamatkailuyrittäjä markkinoi oheispalveluja nostamalla 3D-matkailuporon yritysesitteen sivulle.

Puettava teknologia - osa arkea

Nykyään tehdään jo älyvaatteita, jotka tuottavat esimerkiksi valoa sekä vaatteita, jotka seuraavat käyttäjänsä terveydentilaa. Älyvaatteisiin on upotettu paikantimia, musiikkisoittimia

ja LED-valoja. Älyvaatteet keräävät ympäristöstä ja/tai käyttäjästä tietoa: sijaintietoja tai tietoja käyttäjän elintoimintoista. Älyvaate voi olla yhteydessä tietoverkkoon. Vaatteisiin sijoitettuja lähettämiä voidaan käyttää esimerkiksi käyttäjän tunnistamiseen tai kulunvalvontaan.

Esineiden Internet - kaikki menee nettiin

Vuoteen 2020 mennessä on 40 - 80 biljoonaa (= tuhat miljardia) nettiin kytkettyä laitetta.

Siirtykö koti eleohjaukseen?

Ennustetaan, että langaton lähiverkko kehittyi koko kodin kaukosäätimeksi.

Mitä tieteen ja uuden teknologian saavutuksia tuleekaan sisältymään ihmiskunnan tulevaisuuteen?

Itseajavat autot ja printatut ihmiselimet ovat jo nyt esimerkkejä tämän päivän tieteen saavutuksista. Tietokone tottelee jo ääni-, ele- ja silmänliikeohjausta. Älyrannekeilla ja mobiilisovelluksilla voi itse seurata unen laatua, askelmääriä, liikuntasuorituksia, ruokailua ja saada vinkkejä, miten toimia terveellisemmin. Voiko tulevaisuuden kännykkä haistaa tule-

van flunssan tai vakavamman sairauden kuten diabeteksen? Kulkevatko pienet nanorobotit korjaamassa ihmiskehoa parinkymmenen vuoden kuluttua? Käytämmekö laajennetun todellisuuden piilolinssejä? Vuonna 2016 tulevat sähköiset ylioppilaskirjoitukset kokeiluun. Käytämmekö tulevaisuudessa tietokoneita ajatuksen voimalla? Onko mahdollista kommunikoida tietokoneen kanssa arkikielellä? Sulautuvatko tietokonenäytöt vaikkapa osaksi tapettia? Voiko työpöytäsi olla kosketusnäyttö? Koodataanko ruokamme nanokoneiden avulla? Printtaammeko ruokamme? Käytämmekö älykästä sähköä? Tuleeko tietokoneesta älykkäämpi kuin ihminen?

Työ tekijäänsä opettaa... ja mobiilitekniikka auttaa!

Älypuhelimista ja tablet-laitteista on muutamassa vuodessa tullut suomalaisten arkea. Jaamme kuvia ja videoita sosiaalisessa mediassa ja lataamme sovelluksia, appsejä laitteemme sovelluskaupasta. Mobiileina voimme paikasta riippumatta toimia verkossa: tykkäämme, linkitämme, tviittaamme, postаемme, bloggaamme, liitymme erilaisiin ryhmiin.

Suuri osa maailman tiedosta on vain muutaman näpötyksen päässä!

Poronhoitoalueella haaste on verkon toimivuus.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LAPIN ▲ **AMMATTIOPISTO**

iPOROtiedotushanke
2014